

Presentació

Vicent Andrés Estellés va nàixer el 4 de setembre de l'any 1924 a Burjassot, i enguany compliria 100 anys. Va morir, però, ja en fa una trentena. Aquestes dades –merament circumstancials– no voldrien dir res, en realitat, perquè cada any que passa, la seua figura va adquirint unes majors proporcions, com a poeta i, en especial, com el millor poeta en la nostra llengua que han donat les terres valencianes en la nostra contemporaneïtat. Qualsevol any, per tant, seria bo per fer-li un homenatge: la seua obra poètica, a poc a poc, va formant part de la nostra identitat col·lectiva i han passat de ser versos possiblement escrits per a la intimitat més estricta en alguns casos, a ser paraules que poblen les ments de molts valencians –i més enllà. Estellés ha esdevingut un referent poètic de la postguerra del segle XX i el seu pensament, nascut en condicions adverses per a la nostra llengua i la nostra cultura, s'ha convertit en matèria d'estudi dels escolars i dels acadèmics. Però, també, en matèria de lectura plaent. És per això que des de la *Revista Valenciana de Filologia* de la Institució Alfons el Magnànim-Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació de la Diputació de València, hem volgut unir-nos a altres iniciatives institucionals per recordar el centenari del seu naixement: un motiu circumstancial –si es vol–, per manifestar admiració, respecte, afecte i voluntat de fer perviure la figura i la paraula de Vicent Andrés Estellés, el poeta de Burjassot, el poeta valencià que, per la seua dimensió, ben bé podem dir que és universal. Una “universalitat”, però, que no pot arribar sense la difusió convenient de la seua obra, tant a través d'edicions dels seus versos com de traduccions a altres llengües i, encara, acompanyat tot això d'estudis seriosos per reconèixer aquell gran valencià que fou –i segueix sent– Estellés.

Al present volum hem volgut dedicar, per tant, la part monogràfica a aportar, coordinats pel professor de la Universitat de València, Jordi Oviedo, especialista en l'obra d'Estellés, una sèrie de treballs que no comentarem ací –ja se n'encarrega el mateix Oviedo, en les pàgines següents–, però que podem ben bé dir que han estat confeccionats des de la rigorositat que aporta el treball acadèmic. Si de cas, sí que és just que en citem ara els autors: el catedràtic de la Universitat de València Ferran Carbó; el ja esmentat professor de la mateixa universitat, Jordi Oviedo; l'estudiosa i professora de llengua Aina Monferrer-Palmer; l'estudiosa de la Universitat de València i la Università degli Studi di Napoli Federico II, Elisa Tameni; la professora de la Universitat d'Alacant Irene Mira-Navarro; el professor Jaume Subirana, de la Universitat Pompeu Fabra; i l'hispanista irlandés Dominic Keown. Tots ells aporten les seues mirades a l'obra d'Estellés i ens el configuren com un autor al qual ens podem acostar des de prismes ben diversos. Com s'esdevé amb els grans autors de la literatura.

Pel que fa a la part miscel·lània d'aquest número, l'iniciem amb l'aportació de la professora Julia Butiñá, de la UNED (Madrid), que ens transporta a l'edat mitjana, al període més antic de la nostra literatura, tot fent un acostament diferent a les obres del beat mallorquí Ramon Llull i del conseller àulic barceloní Bernat Metge, amb el seu article «I Llull s'hagué d'encriptar. (Claus per al desxiframent de *Lo somni*)».

En segon lloc, Alma Capafons López, de la Universitat de València, i sense deixar el món medieval, ens acosta a una altra gran figura del període, el dominic valencià Vicent Ferrer. Ho fa, tot establint un estudi contrastiu entre dos textos homilètics del sant, al treball que porta per títol «Anàlisi comparativa entre els sermons de sant Vicent Ferrer *De sent Jordi* i el *Panegíric de sant Jordi*».

Tot seguit, i ja situats a cavall dels segles XIX i XX, ens trobem amb sengles estudis sobre dos poetes valencians ben poc coneguts. Tots dos articles, de dos membres de la comunitat acadèmica de la Universitat de València. El primer és obra d'Hèctor Sanchis Mollà i porta per títol «Apunts per a la reconstrucció biogràfica d'un renaixencista valencià: Josep Bodria

i Roig (1842-1912)». És, per tant, l'acostament més complet i actual a la trajectòria vital del poeta Bodria, un poeta de fama en aquells anys i que va quedar ràpidament oblidat. El segon, de la mà de Víctor Pastor Banyuls, s'intitula «El poeta valencià Leopold Trénor Palavicino (1870-1937)» i és la primera aproximació sòlida a un altre home de lletres local, descendent de la renaixença valenciana i membre d'una coneguda família de la burgesia del cap i casal.

Per cloure aquest apartat, trobem un article interessant de Santi Cortés: «L'Institut de Literatura i Estudis Filològics de la Institució Alfons el Magnànim (1947-1985) i la Revista Valenciana de Filologia (primera època)», que fa una ullada als inicis de la revista que ara el publica.

La revista continua amb la seua sèrie d'entrevistes i en aquesta ocasió hi dedica l'espai al ja esmentat catedràtic de la Universitat de València, Ferran Carbó, el qual és, sens dubte, una autoritat evident en el coneixement i en els estudis dedicats al poeta Estellés.

Finalment, el volum es clou amb quatre recensions de llibres ben actuals i que poden tenir interès per als nostres lectors, elaborades per per Adrià Martí-Badia, de la Universitat de València, Jacob Mompó Navarro, de la Universidad Complutense de Madrid, Juan Vicente Fuertes, de la Universitat de València, i Pilar Moncho, de la Universitat CEU-Cardenal Herrera.

No volem acabar aquesta presentació del nou volum sense agrair-ho als qui l'han fet possible. En primer lloc, als autors, als avaluadors externs i al corrector lingüístic –Vicent Escuin–, que han treballat amb il·lusió i dedicació. També, de manera molt especial, a Germán Segura i a Alicia Arcís, d'Espirelius, que ha fet una tasca de maquetació excel·lent, com sempre. Per altra banda, és just agrair al pintor i amic Rafael Armengol, de Benimodo –poble on va passar anys de la seua vida el poeta Estellés–, el qual ha accedit amablement a deixar-nos reproduir algunes de les seues obres sobre l'escriptor, en aquest número. Finalment, hem de donar les gràcies als funcionaris de la Institució Alfons el Magnànim-Centre Valencià d'Estudis i d'Investigació, pel treball ben fet que fa possible que tot avance perfectament fins al producte final. En especial a Josep Cerdà i Ballester. I, per descomptat, i de manera ben

destacada, a Josep Enric Estrela, flamant director de l'entitat, que continua apostant per la cultura dels valencians. Sense tots ells, i sense el suport inestimable de la Diputació de València i del seu diputat encarregat de l'àrea de Cultura, Paco Teruel, home estellesià i sensible a la nostra cultura, el present volum no hauria estat possible.

Vicent Josep Escartí
Director de la *RVF*